

Kelle jaoks on Vaeküla Kool?

Vaeküla Koolis õpivad meie maakonna erivajadustega lapsed, kellel on olnud oma kodukoha koolis kas mälu-, tähelepanu- või tunnetusprotsessihäirete tõttu raskusi õppeprogrammi omandamisega. Sellised lapsed ei jõua oma klassikaaslastega samu pidada. Neil tekivad õppetöös lüngad, mis viivad sageli klassikursuse kordamiseni. Lastel, kellel on kergekujuline arengupeatuse ja kes arenevad eakaaslastest aeglasemalt, võib I või II klassi istumajäämisest kasu olla ning hiljem hakkavad nad rahuldavalt edasi jõudma. Kui aga ühekordne istumajätmine algklassides pole aidanud õpiraskusi ületada ja ka edaspidi tuleb kõne alla klassikursuse kordamine, viitab see väiksematele vaimsetele võimetele. Sellistele lastele pole üldkooli õppeprogrammi omandamine jõukohane. Nad vajavad õpetamist kas arengupeatusega laste klassides või eriprogrammi järgi abikoolis.

Mida kujutab endast abiõpe ja millised koolid seda pakuvad?

Meie maakonnas saavad õpilased abiõpet Porkuni (I—IV klass) ja Vaeküla koolis (V—X klass).

Abikoolis on lastele loodud järgmised arenguks vajalikud tingimused: * väike klassikollektiiv (enamasti 9—12 õpilast, klassitaituvuse piirnorm on 16 last); * pikendatud õnneaeg; * lihtsustatud

tahab iga laps silma paista. Mõni nooruk ei taha koolis käia seepärast, et on mitme istumajäämise tõttu oma klassikaaslastest tunduvalt vanem ja saanud hüüdnimeks *vanaisa*. Need noorukid langevad tavaliselt V—VI klassis põhikoolist välja. Heal juhul leiavad vanemad neile abitööd oma töökoha juures, kuid paljud vanemad on töötud. Kurb, kui koolikohustuse mittetäitjad satuvad halba seltskonda ja kuritegelikule teele.

Miks ikkagi soovitame abi vajavatele lastele oma kooli?

Tavakooli IV—V klassi õpilasi veel eluks ette ei valmistata. Sellepärast olekski sellistel lastel õigem õppida just Vaeküla Koolis. Siin saavad nad ka võimetekohast toimetulekuõpetust. Eripedagoogid ja pedagoogikateadlased väidavad, et mida varem satuvad eriõpetust vajavad lapsed abikooli, seda paremini mõjub see nende arengule, seda vähem on neil käitumishäireid ja seda paremate oskuste ja teadmistega nad koolist ellu lähevad. Nii on võimalik vältida ka kasvatusvigu, mida vanemad teadmatusest võivad vahel teha.

Mida konkreetselt Vaeküla Kool annab?

IX klassi lõpetajad omandavad põhikooli lihtsustatud ja vähendatud õppemahuga programmi ning saavad põhikooli lõputunnistuse. Nad

VAEKÜLA KOOL asub Rakverest umbes kümne kilomeetri kaugusel endise mõisa maa-alal, koolihooneid ümbritseb looduskaitse all olev kaunis park.

õppekava (õppeainete sisu on laste arenguvõime kohaselt mugandatud); * arengut soodustavad ained: kõnearendus, ravivõimlemine, rütmika, parandusõpe, elamisõpetus, käsitöö ja kutseõpetus.

Tänu elamisõpetuse, käsitöö- ja kutseõppetundidele saavad õpilased tulevaseks eluks parema ettevalmistuse, kui nad seda saaksid tava-koolis. Elamisõpetuse tundides õpivad nad toiduvalmistamist, käitumis- ja kodukultuuri, tervise- ja perekonnaõpetust, eelarve koostamist, rahaga ümberkäimist ning muud eluks vajalikku. Tööõpetuses õpivad poisid puutööd ja punumist, tütarlapsed käsitööd: õmblemist, kudumist, heegeldamist ja tikkimist. Lõpuklasside neid valmistavad beebiriideid. Tööõpetuse maht on suurem kui tavakoolides — 6—10 tundi nädalas.

Kui suur on Vaeküla Kool?

Praegu on koolis 125 õpilast, kellest 40 on lastekodulapsed. Kümnekond last käib iga päev kodunt kooli, ülejäänud elavad esmaspäevast reedeni kooli ühiselamus. Koolis on ka käitumishäiretega lapsi, kuid nad ei pääse eriti mõjule, sest neil puudub kaasõpilaste tunnus-tus ja poolehoid.

Mis võib juhtuda, kui teed abikooli õigel ajal ei leita?

Nii mõnegi lapse käitumishäire on tingitud just sellest, et ta pole õigel ajal sattunud abiõpet saama. Kui laps kogeb pidevalt koolis ebaedu või kaasõpilaste tõrjuvat hoiakut, hakkab ta kooli vältima või püüab end teostada teisi-ti, muutudes väljakutsuvaks õpetajate ja agressiivseks teiste laste suhtes. Millegagi

võivad õpinguid jätkata X klassis, mis on kutseklass. Oma koolis oleme õpetanud kolme eriala: * maaler-krohviija — noored saavad ettevalmistuse töötamiseks ehitusel abitöölisena; * kokandus — lõpetanud võivad töötada abitöölisena toitlustusettevõtetes; * käsitöö — need neid võiksid endale elatist teenida kudumise, heegeldamise või tikkimisega. Tublimad neist oskavad ömmelda endale ja oma perele rõivaid.

Sel õppeaastal saime õpilaste vähesuse tõttu avada ainult maalri-krohviija eriala. Koolil on plaanis hakata õpetama ka aiandust ja valmistada ette talusulaseid. Tööõpetuses kavatsame suurendada punumise osakaalu. Edukamad õpilased on jätkanud õpinguid kutsekoolides. Õpilased hoiavad ise korras kooli territooriumi, aitavad harida põldu, lõhuvad puid, teevad köögitööd ja koristavad eluruume.

Mida tehakse õppimisest ja tööst vabal ajal?

Õpilaste vaba aega sisustab 11 huvialaringi. Lapsed saavad õppida nii rahva- kui ka diskotantsu, osaleda näitemängudes, tegelda käsitöö, joonistamise ja voolimisega, teha sporti. Sportimiseks on koolil väga head tingimused: korralik võimla, suur staadion, jõusaal ja lauatennistetuba. Koolis töötab huvijuht, kes korraldab ülekoollisi üritusi. Sellel aastal on teoks saanud hulk huvitavaid ettevõtmisi. Koolil on raamatukogu. Laste tervise eest hooldab kooliarst.

Millised on Vaeküla laste elamistingimused?

Need on paari viimase aastaga tunduvalt paranenud.

SUVILA TOOLSEL, kus Vaeküla lapsed tänavugi juulis-augustis merevett ja -õhku maitsevad, vaheldumisi aia- ja jõukohase põllutööga kooli juures.

nud. Koolil on kaks ühiselamut. Ühes on tehtud põhjalik ja väga kallis kapitaalremont. Maja aitasid sisustada meie sõbrad Hollandist. Teine ühiselamu on remondi ootel, kuid sealgi on laste toad kodused. Et möödunud külm talv sundis vahetama lõhkenud torusüsteeme, on nüüd kõik hooned olnud soojad.

Kas kõik õpilased käivad korralikult koolis?

Seitse kooli nimekirjas olevat õpilast ei täida juba mitmendat aastat koolikohustust. Paar aastat tagasi võis õpilasi kooli võtta koolidirektorite omavahelisel kokkuleppel ja nii saadeti meile ka lapsi, kes ei käinud oma kodus kohajärgses koolis ega kavatse ka meil hakata end õppimisega vaevama. Kevadel kustutame kooli nimekirjast kõik need, kes pole meile tulnud meditsiinilis-pedagoogilise komisjoni soovitusel. Peale selle on meil lapsi, kes puuduvad sageli. Vanemad võiksid rohkem huvi tunda, kas ja kuidas laps koolis käib. Tihti lubavad nad ise kergekäeliselt oma järeltulijail puududa.

Kas Vaeküla Kooli lapsed teevad vahel ka pahandust?

Juhtub ka nii, et poisid saavad millegagi hakkama. Noorsoopolitseis on arvel üheksa noormeest. Enamik õiguserikkumisi on pandud toime väljaspool kooli. Üks

suur pahandus juhtus aprillis koolis: kamp poisse piinas tuvisid.

Mõnel lapsel on närvisüsteem nõrgavõitu, ta ei suuda end alati vaos hoida ning ütleb seetõttu mõtlematuid sõnu, mida pärast kahetseb. Probleeme on ka murdeea iseärasuste tõttu, kuid eks nii ole see teisteski koolides. Üldiselt on meil siiski rahulik õhkkond.

Kui suured on ühe lapse ülalpidamiskulud?

Meie kooli laps läheb riigile maksma 2736 krooni kuus. Kõik koolitamisega seotud kulud kannab riik. Õpilased saavad tasuta toidu. Ühe õpilase päevane toiduraha on praegu 21 krooni. Julgen arvata, et meil söövad nad rikkalikumalt ja mitmekesisemalt kui kodus.

Kuidas Vaeküla Kooli saab tulla?

Siia on võimalik tulla meditsiinilis-pedagoogilise nõustamise komisjoni otsusega. Igal kevadel (vajaduse korral ka sügisel) konsulteeritakse komisjonis abivajavaid õpilasi ja nende vanemaid. Enne seda on lapsega tutvunud psühhiaater, kes kinnitab kooli ettepaneku ja annab lapsevanemale nõu minna komisjoni. Kergekäeliselt last abiõppele ei soovitata. Kui laps meie koolis ei kohane, on vanematel õigus panna ta tagasi elukohajärgsesse kooli.

Komisjoni järgmine istung on 29. mail Vee tn. 23. Komisjoni võiksid pöörduda need vanemad, kes sellest seni on keeldunud, ja need, kelle pojad või tütreid on juba koolist välja langenud, kuid pole endale veel rakendust leidnud. Ehk saaksime seda last aidata ning teda eluks paremini ette valmistada.

Omavalitsuste sotsiaaltöötajatele teadmiseks: Vaekülas on loodud arengutingimused ka mööduka vaimse puudega lastele, keda varem üldse koolides ei õpetatud. Tingimuseks on liikumisvõime ja elementaarne eneseteenindamise oskus.

Kutsume lapsevanemaid 30. mail lahtiste uste päevale

Ootame nii neid vanemaid, kelle pojad-tütred käivad meie koolis, kui ka neid, kelle lapsed tulevad õppima eeloleval sügisel. Sellel päeval on võimalik vaadata õpilastööde näitust, kuulata laste kontserti (algus kell 14), tutvuda elamis- ja õppimistingimustega, vestelda klassijuhatajate ja rühmakasvatajatega ning kooli juhtkonnaga.

Rakverest Vaekülla soovitate sõita järgmiste bussidega: 10.40 (Kiviõli liini buss), 11.40 (liin nr. 41). Tagasi saab sõita bussiga, mis väljub Vaekülast kell 16.

Kersti Aasmets,
Vaeküla Kooli asedirektor õppe- ja kasvatustöö alal